# REGLEMENTAREA JURIDICĂ A ACHIZIȚIILOR REALIZATE DE MISIUNILE DIPLOMATICE ALE REPUBLICII MOLDOVA ÎN STRĂINĂTATE

## LEGAL REGULATION OF PROCURMENTS CARRIED OUT BY THE DIPLOMATIC MISSIONS OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA ABROAD

*Corneliu DONI, ORCID: 0000-0002-3965-439X*
*Universitatea de Stat din Moldova*

**CZU: 341.74:351.712.5(478)** e-mail: doni.corneliu@gmail.com

**Introducere.** În această lucrare se analizează particularitățile achizițiilor publice realizate de către misiunile diplomatice ale Republicii Moldova în străinătate. Specificul acestor achiziții derivă din faptul că ele se desfășoară pe teritoriul altor state, iar aplicarea acolo a legislației achizițiilor publice din Republica Moldova este îngreunată. Autorul articolului studiază necesitatea aplicării legii locului la achizițiile publice organizate de misiunile diplomatice ale Republicii Moldova în străinătate.

**Inițiere în problemă.** Achizițiile publice, în funcție de obiect, se clarifică în achiziții de bunuri, servicii și lucrări. În cazul misiunilor diplomatice, în calitate de bunuri supuse achizițiilor servesc în mod obișnuit mijloacele de transport, mobilierul, echipamente de birou și alte consumabile. În calitate de lucrări se achiziționează lucrări de reparație și întreținere a clădirilor aflate în gestiunea misiunilor diplomatice. Iar serviciile achiziționate de misiunile diplomatice sunt servicii de transport, servicii hoteliere, servicii de curățenie și mentenanță.

În Republica Moldova, achizițiile desfășurate de autoritățile publice cad sub incidența Legii nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice, Legea nr. 74 din 21.05.2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale, Regulamentul cu privire la achizițiile publice de valoare mică, aprobat prin Legea nr. 665 din 27.05.2016.

Dacă este să analizăm pe rând, observăm următoarele: Legea nr. 74/2020 privind achizițiile de utilități nu este relevantă odată ce misiunile diplomatice nu activează în sectoarele de utilități. Regulamentul cu privire la achizițiile publice de valoarea mică (AVM) este limitat în aplicare din motiv că permite reglementarea doar a achizițiilor a căror valoare nu depășește un prag mic stabilit pentru fiecare tip de procedură în parte. Iar Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice impune obligatoriu ca achizițiile să se desfășoare prin SIA RSAP (MTender), care este cunoscut și utilizat, în mare parte, de operatori economici din Republica Moldova și mai puțin de operatori economici străini, prin urmare, acesta nu permite să se ajungă la operatorii economici din străinătate care pot livra bunurile, serviciile și lucrările de care au nevoie misiunile diplomatice.

Astfel, cadrul juridic național este limitat și nu oferă soluțiile necesare achizițiilor pentru necesitățile misiunilor diplomatice străine. Or, este evident faptul că de cele mai dese ori, cele mai bune oferte în aceste cazuri pot fi înaintate de către operatori economici străini. Iar pentru a ajunge la aceștia și a crește nivelul de concurență și, respectiv, eficiență în achiziții, este necesar a ajunge la platformele de licitații din statul-gazdă al fiecărei misiuni diplomatice în parte.

Cu toate acestea, Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice rămâne a fi aplicabilă achizițiilor organizate de misiunile diplomatice în măsura în care achiziția de bunuri și servicii depășește 2,3 mil lei, achiziția de lucrări depășește 90 mil. de lei, iar achiziția de servicii sociale și alte servicii specifice enumerate în Anexa nr. 2 din Legea prenotată depășește 13 mil. de lei. În acest sens, conform art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, „Prevederile prezentei legi nu se aplică: […] n) contractelor de achiziţii publice încheiate de către misiunile diplomatice şi oficiile consulare ale Republicii Moldova, dacă valoarea acestora nu depăşeşte pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3). Misiunile diplomatice şi oficiile consulare ale Republicii Moldova au obligaţia respectării principiilor specificate la art. 7 [1].

În acest context, nu este clar cum autoritatea contractantă – misiunea diplomatică dintr-un anumit stat va efectua o achiziție în baza Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, atâta timp cât operatorii economici din statul respectiv nu urmăresc sistemul național al Republicii Moldova de achiziții publice. Însă în urma verificării datelor din Sistemul informaţional automatizat „Registrul de stat al achiziţiilor publice” (MTender), prin care se efectuează achizițiile în baza Legi nr. 131/2015 privind achizițiile publice, autorul a constatat că lipsesc achiziții organizate de misiunile diplomatice. Astfel, constatăm că de fapt misiunile diplomatice nici nu aplică Legea nr. 131/2015 în achizițiile sale.

Urmează să analizăm în ce măsură achizițiile sub pragurile de la art. 2 alin. (3) din Legea nr. 131/2015 sunt reglementate. Achiziția de autotransporturi de misiunile diplomatice este reglementată de Cap. VI din Regulamentul privind activitatea administrativ-financiară a instituţiilor serviciului diplomatic al Republicii Moldova peste hotare aprobat [2]. Însă lipsește o reglementare normativă a modului de desfășurare a altor achiziții.

Suplimentar, remarcăm că Curtea de Conturi a Republicii Moldova a aprobat Raportul auditului conformității asupra achizițiilor publice în cadrul sistemului Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene în anii 2019-2020 și a constatat că „- planificarea achizițiilor publice nu în toate cazurile a fost bazată pe cunoașterea obiectivă a necesităților de bunuri/lucrări/servicii ale acestora, ceea ce a condus la elaborarea neconformă a planurilor de achiziții publice cu ulterioara achiziționare a unor bunuri/servicii în afara relațiilor contractuale sau divizarea achizițiilor unor bunuri/servicii” [3].

**Concluzie.** În urma analizei cadrului legal aplicabil achizițiilor organizate de către misiunile diplomatice, dar și a achizițiilor disponibile prin MTender, am constatat că legislația aplicabilă acestor achiziții este lacunară și lipsește un mecanism de gestionare

a acestor achiziții, fapt care afectează eficiența utilizării banilor publici. Considerăm că aplicarea sistemului național de achiziții publice nu este eficient în cazul de față, or misiunile diplomatice trebuie să aibă acces la furnizorii din statul-gazdă. Astfel, urmează a fi amendat cadrul legal în materie pentru a permite ca misiunile diplomatice să folosească sistemul de achiziție publică din statul-gazdă. În acest sens, ar putea cere suport și asistență din partea organelor din statul-gazdă care gestionează sistemul de achiziții publice.

***Referințe:***

1. Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, publicată la 31.07.2015 în *Monitorul Oficial,* nr. 197-205, art. 402 și republicată în temeiul art. II alin.(3) lit. b) al Legii nr. 169 din 26 iulie 2018, în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2018, nr.321-332, art.527.
2. Regulamentul privind activitatea administrative-financiară a instituţiilor serviciului diplomatic al Republicii Moldova peste hotare aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 987 din 11.08.2003, publicat la 19.08.2003 în *Monitorul Oficial,* nr. 182-185, art. 1031.
3. Raportul auditului conformității asupra achizițiilor publice în cadrul sistemului Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene în anii 2019-2020 aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 38 din 19 iulie 2021.